

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

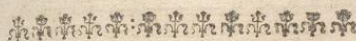
Caput 17. De quinto impedimento non dirimente, nempè Septuplice
Crimine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

Secl. I. De Imped. Matr. Recep. Senten. 205

98 Tertia est, inter raptorem, & raptam Matrimonium declarari irritum, quando raptam matrem in raptoris potestate, etiam si ipsa libere consentiat. Idem dixerim de sponalibus. Vbi tamen fuerit separata, & loco tuto reposita, poterit nubere raptori, si libeat. Sanchez lib. 7. dub. 13. Layman. lib. 5. tract. 10. p. 4. c. 13. num. 4.

99 Monerim tamen, decretum Tridentini solum comprehendere raptum, qui sit causa contrahendi Matrimonij: non item ad libidinem exercendam. Præterea in eo decreto solummodo eam raptus speciem puniri, per quam vis inferatur puellæ, non autem parentibus; unde si illa consentiat, etiam si raptus vim parentibus inferendo, validum erit Matrimonium. Filliuc. 11. 10. p. 1. 2. num. 265. Approbat huius sententia probabilitatem Coninch. d. 3. m. 48.

CAPVT XVI.

De quatuor Impedimentis non dirimentibus. Interdictio scilicet, Catechismo, Sponalibus, & Voto.

100 **I**mpedimenta non dirimentia matrimonium, sed solum impediencia, sunt quinque. Primum est Interdictum iuris, tempus nempe feriatum, quale est Aduentus & Quadragesima, in quo prohibetur sponæ quoad benedictionem, & solemnem traditionem sponsæ in domum sponsi. At matrimonij contractus, traditio sponsæ in domum sponsi, & consummatio ipsa prohibita non sunt, si absque solemnitate fiant, nisi alicubi contraria consuetudo vigeret. Porro etiam nomine Interdicti intelligitur prohibitio Episcopi, vel Vicarii, vel Iudicis, vel Parochi interdicentis alicui, ne matrimonium contrahat, donec aliqua causa, vel impedimentum examineur. Unde contrahens cum huiusmodi interdicto, vel prohibitione peccat mortaliter. Quia in re grati contra superioris prohibitionem operatur. Reginald. lib. 31. num. 188. Naur. cap. 22. numer. 68. Sanchez lib. 7. dub. 7. Coninch. d. 30. numer. 23. Sylui. in Supplement. question. 50. artic. 1.

101 Secundum impedimentum impediens est, De Catechismo, imperfecta scilicet cognatio quædam spiritualis orta ex eo, quod quis puerum baptizandam teneat in Catechismo, Sacerdotis interrogationibus respondendo. Hæc impedit Matrimonium subsequens cum iisdem personis, cum quibus spiritualis cognatio impedire asserui. Profecto ex receptiori sententia asseruimus hoc Catechismi impedimentum per Tridentinum esse omnino sublatum. Quia Concilium omnino abstulit cognationem Baptismi, præterquam inter tenentes in ipso Baptismo: ergo censetur sublata cognatio tenentium in Catechismo solo, quæ si primam originem attendamus, à Baptismo procedit. Ideoque iam vñ receptum, ut non petatur dispensatio super hoc impedimento. Quia ubi non est vinculum, Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.

hand est opus relaxatione. Gutier. cap. 84. m. 6. Reginald. lib. 31. numer. 190. Coninch. dub. 30. num. 24. Sanchez lib. 7. dub. 10. num. 11. & 12. Bonacin. hic. qu. 3. punct. 14. num. 6. Diana p. 3. ar. 4. resol. 260.

102 Tertium impedimentum non dirimens sunt Sponsalia, prius celebrata cum alia persona. Omnis enim, qui post contracta sponsalia cum vna, sine iusta causa cum alia Matrimonium, aut Sponsalia contrahit peccat mortaliter. Quia omnis contractus obligat ex iustitia: sed hic est contractus, Facio, ut facias, est enim mutua, ac reciproca obligatio: ergo obligat ex iustitia sub mortali obedi gratitatem. Filliuc. tractat. 10. part. 2. cap. 9. quest. 4. Reginald. lib. 31. num. 187. Coninch. d. 30. num. 23. Sylui. in Supplement. q. 50. artic. 1.

103 Quartum impedimentum est Votum simplex castitatis, vel inuendæ Religionis, vel Ordines Sacros suscipiendi, vel non nubendi. Quia huiusmodi votum non importat corporis traditionem, sed solum promissionem, atque adeo verum dominium manet apud vouentem; ea autem est promissionis natura, ut impediatur licita translationem dominij rei promissæ in alterum, utpotè quæ est aduersus fidem præstitam; non tamen illam irritam reddat, quippe quæ facta est à vero domino. Idem quod de voto asserui, idem dixerim de iuramento facto de hisce rebus, vel de castitate seruanda. Quia huiusmodi vota, vel iuramenta ex diametro aduersantur statui matrimonij, ac proinde id impediunt, non autem dirimunt. Reginald. lib. 31. m. 184. Tolet. l. 7. c. 18. m. 3. Sanchez. lib. 7. d. 11. m. 6. Gutier. cap. 85. num. 1.

104 Si adstrictus voto castitatis, aut alio simili impediens, contractum matrimonij roget, an Matrimonium validum sit cum huiusmodi voto celebratum, præciso peccati periculo in interrogante: veritas aperienda est. Si vero periculum sit, ut interrogans audita rei veritate, contrahat iniquè matrimonium: respondendum est verbis ambiguis, vel æquiuocatione, ne detur occasio ruinæ vel scandali. Si vero interrogans eludi non possit cauta responsione, nec prudenter veritas celari valeat: potest aperiiri, explicata tamen delicti, & sacrilegij gravitate, quod admittitur ab eo, qui cum voto huiusmodi audet nuptias inire. Gutier. cap. 85. num. 5. Sanchez. l. 7. d. in. num. 12. Coninch. d. 30. num. 31. Reginald. lib. 31. num. 186.

CAPVT XVII.

De quinto impedimento non dirimente, nempe Septuplice Crimine.

105 **V**intum impedimentum non dirimens, sed tamen matrimonium impediens est Septem Crimen septuplex, quod his versibus comprehenditur.

Incessus raptus sponsata, mors mulieris, Susceptus proprie sobolis, mors presbyteralis, Vel si ponitur solemniter, aut moniale,

Accipiat. Prohibent hæc coniugium faciendum.

Primum itaque crimen impediens Matrimonium

156 De Incessu

monium est *Incestus*, copula scilicet habita cum consanguineis coniugis usque ad gradum prohibitum. Hic enim impedit cum quacumque alia post incestum, probabiliter infra secundum gradum admissum, probabiliter admissum intra quartum, ut olim. *Cap. 1. & 2. & Cap. Trasmis* *de eo qui cognouit consanguinem*. Filliuc. *tr. 1. art. 10. part. 2. cap. 9. question. 6.* Bonacin. *hic. quest. 3. p. 1. 1. 1. numer. 11.* Gutier. *cap. 87. num. 7.* Si copula habeatur cum consanguineis sponsi de futuro, etsi propriè incestus non fit, oritur tamen impedimentum cum quacumque alia, dum complex delicti superstes est. Ex incestu autem cum propria consanguinea receptus est, impedimentum vltimum non oritur. Quia iura videntur loqui tantummodo de incestu cum affine. Sanch. *l. 7. d. 15. num. 16.* Gutier. *cap. 87. num. 10. & 20.*

107 Secundum crimen est raptus alienæ sponsæ sue de presenti, ut omnes consent, sue de futuro, ut est probabile. Impedit enim Matrimonium cum rapta, & cum quacumque alia. Ipsa etiam sponsa, quæ suum consensum præbuit raptori, impeditur, ne cum alio possit coniugium contrahere. *Cap. statutum 27. qu. 2. Nauar. c. 22. n. 74. Henric. l. 1. c. 2.*

108 Tertium crimen est *Vxoricideum*. Si enim fiat priuata autoritate etiam in vindictam adulterij commissi, impedit matrimonium cum quacumque alia. Hoc crimen non extenditur ad homicidium viri ab vxore patratum. Quia nullus textus loquitur de huiusmodi homicidio. *Cap. Admonere, 33. quest. 1. Tolet. lib. 7. c. 19. num. 3. Filliuc. tr. 10. part. 2. num. 288. Sanch. l. 7. d. 16. num. 6.*

109 Quartum crimen est *Susceptio proprii filij*, vel alterius coniugis in Baptismo, vel in Confirmatione, si fiat animo insidiandi Matrimonio, ut scilicet alter coniux debiti coniugalitatis iure priuetur ob impedimentum spiritualis afinitatis inde consurgens. Hic enim contrahit impedimentum, ne mortuo coniuge cum alio Matrimonium valeat inire. Canon *De eo, 30. q. 1. Filliuc. tr. 10. p. 2. n. 289. Bonac. hic. q. 3. p. 1. 10. num. 17.*

110 Quintum crimen est *Presbytericideum*, modo homicida fuerit de crimine in iudicio convictus. *Nauar. cap. 22. num. 74.*

111 Sextum crimen est, (seu potius impedimentum quam crimine vocitauerim,) *Pœnitentia solemnis*. Quandiu enim quis publicam gerit pœnitentiam, impeditur, ne Matrimonium contrahat. Ast hodie solennes pœnitentia in usu non sunt. Canon *De iis, 33. qu. 2. Sanchez lib. 7. dub. 6.*

112 Septimum crimen est, *Matrimonium scienter cum Moniali contractum*. Hoc enim in casu contrahens non solum inualidè contrahit matrimonium cum Moniali: verum etiam impeditur, ne possit cum alia contrahere. Canon *Si quis 27. q. 1. Nauar. c. 22. n. 74.*

113 Enim vero, præcisa consuetudine in contrarium, mortaliter peccat, qui cum aliquo ex his impedimentis sine dispensatione contrahit Matrimonium. Quia facit contra Ecclesiæ prohibitionem in re graui. Vbi autem consuetudo viget, ut cum his impedimentis, nulla petita dispensatione, coniugium ineat, prorsus culpa vacat, illud inire. Quia consuetudo vires habet ad Ecclesiasticam legem abrogandam. Verum hæc consuetudo videtur iam legitimè præscripta, ut affertur aliquo ex his impedimentis, haud petita dispensatione, matrimonium ineat: excepto voto, sponsalibus, & Interdicto. *Nauar. c. 22. n. 75. & 85. Diana p. 3. tr. 1. art. 4. res. 259. Coninch. d. 30. n. 35. Sanch. l. 7. d. 17.*

Porro Confessarius pœnitentem tenetur admonere, qui ex ignorantia vincibili, & culpabili lethaliter matrimonium inualide contraxit, quamuis admonitio non sit profutura, & quodcumque scandalum pœnitentis sequatur. Quia si Confessor dissimularet, conferreret Sacramentum indigno, cum pœnitens lethali sit crimine reus. Quando autem pœnitens inualide contraxit ex ignorantia inuincibili iuris, vel facti, & nullus speratur ex admonitione fructus, sed potius timetur scandalum, vel notabilis infamia non tenetur, imo non potest Confessarius pœnitentem admonere. Quia nulli debemus laqueum iniicere: sed quando nullus speratur fructus iniicimus laqueum admonendo: qui enim non peccabat ratione ignorantia, posita admonitione delinquet. Si verò speretur profutura admonitionem sine graui scandalo, vel detrimento: tenetur Confessarius admonere. Quia Confessarius ex officio tenetur instruire pœnitentes. Si imminet periculum damni communis, tenetur similiter Confessarius admonere: etiamsi nullus ex admonitione fructus speretur, ut accidit, quando populus scit huiusmodi impedimentum, & scandalo compungitur. Quia illa ignorantia est contra bonum commune ratione scandalibonum autem commune priuato est præferendum. *Aragon. 2. 2. q. 33. a. 6. Coninch. de Pœnit. d. 8. n. 136. Filliuc. tr. 7. c. 12. q. 4. Sanch. lib. 1. d. 38. Reginald. l. 1. n. 45. Diana part. 3. tr. 1. art. 4. res. 80.*

Confessarius verò potest discernere, an aliquis laboret ignorantia inuincibili, prudenter capiens documentum, an pœnitens credat, se esse in bono statu, vel an habeat dubiam conscientiam, caute autem id gerendum, ne ex interrogatis, aut ex interrogandi modo pœnitens in dubia fide constituatur, qui prius illam conscientiam habebat. Potest enim contingere, ut aliquando in mala fide fuerit, nunc autem sit in bona; sicut ignorantia, quæ in vno vincibilis est, potest in alio inuincibilis esse. *Sanch. l. 2. d. 38. n. 3. Bonac. hic. q. 3. p. 1. 16. n. 10. Sotus in 4. dist. 18. q. 2. a. 4. Adrian. quodlib. 5. a. 2.* Quando autem pœnitens dubius Confessarius, aliumve interrogat de aliquo impedimento, tenetur hi veritatem aperire, quamuis credant, se nihil profuturos. Quia pœnitens non dicitur in eo casu laborare ignorantia inuincibili, sed potius vincibili, cum de impedimento dubitet; alioquin censeretur Confessarius, vel alius interrogatus approbare errorem, si veritatem non manifestarent. *Suar. de pœnit. d. 32. sect. 4. n. 2. Valq. ibi. q. 93. art. 3. dub. 9. n. 2. Henric. l. 6. c. 27. n. 5.*

Quando Confessarius vero credit admonitionem non statim profuturam, sed futuram, ut breui tempore proficiat: tenetur admonere pœnitentem inuincibili ignorantia impediti laborantem. Melius tamen esset ad admonitionem eum post absolutionem, quam ante; ne disturbetur, & ad gratiam recipiendam obex apponatur. Similiter potest differri

114
Confessarius
debet monere
eum, qui ex
ignorantia

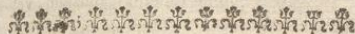
115
Videtur
Confessarius
discernere

116
Quid quando
de crimine

Secl. I. De Imped. Matr. Recep. Senten. 207

differt admonitio ad opportunum tempus, si credatur penitentem agere laturum admonitionem, illamque melius suscepturum, si alia temporis moneatur instantia. *Gutier. c. 48. n. 4. Medina C. de Confes. q. 19. dub. 2. dicto 3. Sanch. l. 2. c. 38. m. 16.*

117 Non potest Confessarius absolvere coniugem inuincibiliter ignorantem impedimentum, quando coniux ita est actualiter affectus, ut nolit reddere debitum ob indignationem, vel ob aliam causam iniustam, si non speret fructum admonendo illum de Matrimonij invaliditate. Quia penitens est in statu peccati, cum credat, se iniuste debitum abnegare. *Bonac. hic, quest. 3. punct. ult. m. 5. Sylui. in Supplem. q. 55. art. 9.*

CAPVT XVIII.

De Matrimonialibus Dispensationibus.

118 **I**n nullo impedimento iure diuino naturali Matrimonium dirimentem potest Summus Pontifex dispensare, excepto voto solemnium Religiosorum. Quia si hac facultas relicta in Ecclesia esset, multa exurgerent iure fornicationum pericula: ut inter fratres, & sodales spe obtinendae dispensationis ad contrahendum Matrimonium. Hoc autem colligitur ex Ecclesiae usu, quae nullo in euentu haec dispensant, ut Matrimonium parentum cum filiis, aut fratrum cum sororibus inear. *Gutier. cap. 1. 2. Filliuc. tract. 10. part. 2. m. 301. Nauar. cap. 12. m. 84. Sanch. lib. 8. d. 6. m. 10. Rodrig. cap. 236. m. 1.*

119 In omnibus impedimentis matrimonij iure humano inducis, tam dirimentibus, quam impedimentibus solius est Pontificis Summi dispensatio. Quia omnia sunt iure communi induta, in quo tanquam in lege Superioris nequeunt inferiores ordinariè dispensare. Vnde nec Legatus Pontificis dispensare potest, nisi specialiter hoc illi à Pontifice concedatur, Quia Legatus etiam à latere circa dispensationem ea solum potest in Provincia sibi commissa, quae potest sua Episcopus in Diocesi. *Bonac. hic, quest. 3. punct. 15. numer. 2. Sanchez lib. 8. dub. 6. numer. 14. & 15. Filliuc. tract. 10. part. 2. m. 302.*

120 Episcopus potest aliquando dispensare in impedimentis dirimentibus, quae iure naturali non dirimunt, quando scilicet post contractum Matrimonium impedimentum dirimens detegitur. Requiritur tamen, ut haec circumstantiae concurrant, nempe, ut Matrimonium sit bona fide contractum ab utroque, vel ab altero ex contrahentibus: & ut impedimentum sit occultum. Matrimonium verò publicum: & ut coniuges non possint sine magno scandalo separari: & ut ad Summum Pontificem, vel ad eius Nuntium non pateat recursus propter paupertatem, aut propter locorum distantiam, aut ob alia legitima impedimenta. Hoc inquam hisce concurrentibus conditionibus, Episcopus potest. Quia licet regulariter non possit Episcopus in legibus Pontificis, aut Concilij dispensare. *Exscob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.*

sare: potest tamen in casu vrgentis necessitatis, quando ad Pontificem non patet aditus. Nec credibile est velle Papam referre sibi dispensationem in casu tanta necessitatis. Vnde praesumitur concessa facultas Episcopo dispensandi pro conscientia foro. *Gutier. c. 49. m. 6. Valent. tom. 4. d. 10. q. 5. vult. 5. Sa verb. Episcopus, m. 43. Sanchez lib. 2. dub. 40. numer. 3. & c. Bonac. hic, quest. 3. punct. 15. numer. 4. Sylui. in Supplem. quest. 10. artic. 1. quest. 2. Diana part. 2. tract. 2. resolut. 17. Sane. in select. dub. 43. numer. 8.*

Potest Episcopus dispensare in impedimentis quae superueniunt Matrimonio, & debiti petitionem impediunt: verbi gratia, in cognatione spirituali, vel affinitate. Imo ex causa vrgentissima potest in dirimentibus dispensare per se, vel per alium delegatum, etiam antequam Matrimonium sit contractum: ex gr. quando non est accessus tutus ad Pontificem, vel ab eo denominatum, & omnibus mediis possibilibus tentatis, non potest aliter obuiari grauibz scandali, vel infamiae incommodis. Quia impedimentum dirimens, de quo agitur, est iuris humani: Ergo sicut Episcopus in eo dispellare potest in casu necessitatis vrgentissimae post Matrimonium contractum: ita priusquam contrahatur praesumitur enim habere in utroque casu tacitam Pontificis facultatem pro conscientia foro: & quamvis Episcopus in lege Pontificia non possit ordinariè dispensare: hoc tamen potest gratissima in necessitate. *Sanch. l. 8. d. 12. Ponti. l. 8. c. 13. m. 8. Vasq. l. 2. d. 178. c. 2. Salas de leg. d. 20. sect. 3. m. 27. Reginal. l. 3. m. 205. Bonac. q. 3. punct. 15. m. 6. Barbo. alleg. 35. m. 5. Nauar. cap. 12. m. 85. Molfel. in sum. 10. tr. 4. d. 12. m. 35. Calpenf. tr. 6. d. 10. sect. 1. m. 5. Diana p. 2. tr. 2. resolut. 17.*

In impedimentis autem non dirimentibus Episcopus dispensare potest, excepto voto castitatis perpetuae, & Religioinis. Quia quamuis mentis non inferior non possit in Superioris lege dispensare per se loquendo, consuetudine tamen iam recepta Episcopus dispensare potest, ut horum impedimentorum dispensatio non obtineatur à Pontifice, votum castitatis, ac Religioinis si exceperis. *Nauar. c. 22. m. 85. excepto voto Petr. Ledel. q. 55. art. 6. Diana p. 3. tr. 4. resolut. 259. to castitatis Sylui. in Supplem. q. 50. a. 1. quest. 1.*

Scio aliquos asseruisse Auctores, Mendicantes habere priuilegium à Leone X. ad dispensandum cum iis, qui scienter, aut ignoranter contraxerunt Matrimonium cum impedimento affinitatis, modo id notorium non sit, nec in iudiciu deducantur. Ita Rosset. l. de causa matrim. Regis An-circa hungariae. Verac. p. 2. spec. art. 27. Verum asserimus id in modum dispensationis priuilegium, aut non fuisse concessum, aut in dispensatione usu non esse. *Sanch. l. 8. d. 6. m. 28. Rodrig. tom. 3. qq. Regul. qu. 1. art. 1.*

Profectò Gregorius XIII. aliud priuilegium indulsit nostrae Societatis Iesv Patribus 24. Au- gusti anno 1576. pro regionibus vltimarum, ut in his locis, & Parochiis, ubi Concilij Tridentini decretum de Matrimoniois clandestinis irritandis promulgatum est, & ab aliquibus non seruatum, qui induci non possunt, ut iterum seruata forma Concilij contrahant: possint ab eorum Confessariis absolui: & ipsi Confessarii possint cum talibus dispensare in foro conscientiae, uti rursus secro inter se contrahant, non seruata Concilij forma, & ut posteaquā sic contraxerint, proles ita ipso facto legitime censentur. *S 2*

121 Episcopus dispensare potest in impedimentis, quae superueniunt Matrimonio, & debiti petitionem impediunt.

122 In impedimentis autem non dirimentibus Episcopus dispensare potest, excepto voto castitatis perpetuae, & Religioinis.

123 De priuilegio Mendicantium.

124 De priuilegio Societatis Iesv.

LIBRARI
Mons.
III. IV.
IV.